

effectio: neque effectio, actio est. Quoniam autem ædificandi facultas, seu potestas, ars quædã est, atq. id ipsum, quod habitus quidã cū ratione cōiūctus, ad efficiendū idoneus: neq. ars vllã est, quæ nõ sit habitus cum ratione cōiūctus ad faciendū idoneus: neq. vllus talis habitus est, qui nõ sit ars: id enim erunt ars, & habitus ad faciendū idoneus cum vera ratione coniūctus. Ars autem omnis in origine & molitione rei occupata est, idq. molitur & expectat, vt aliquid fiat eorum, quæ esse & non esse possunt, quorumq. principii in eo, qui facit, non in eo, quod fit, positū est. Nã neq. eorum, quæ necessariò vel sunt, vel fiunt, ars est, neque eorum, quæ natura constãt. Hæc enim in seipsis ineluctum habet principii. Quoniam autem effectio & actio inter se differunt, necesse est artem effectiois esse, non actionis: in iisdemque rebus quodammodo ars & fortuna versantur: quemadmodum ait & Agatho,

Fortuna vt artem sic ars fortunam amat.

Ars igitur (vt dictum est) habitus est quidam cum vera ratione coniūctus, ad efficiendum idoneus. Inertia contrã, habitus cum ratione falsa coniūctus ad efficiendum idoneus, in eo, quod aliter euenire potest, occupatus.

CAPVT V.

DE prudentia autem sic optimè cognoscemus, si quos prudẽtis appellemus, perceperimus. Ac prudentis quidem videtur esse in iis quæ sibi bona, & ex vfu sunt, nõ singillatim, verbi gratia, quænam ad bonam valetudinem, aut ad vires, sed vniuersè, quæ ad benè beatèque viuendū conducant, benè consultare posse. Cuius rei argumentum est, quod prudentis in re aliqua dicimus eos, qui bene ratiocinando, quomodo ad honestum finem perueniant, assequuntur, in iis, quæ arte non continentur. Quocirca qui ad consultandum ingenio valet, is & prudens omnino & vniuersè fuerit. Consultat autem iis de rebus nemo, quæ aliter sese habere, quæve ab ipso agi non possunt. Quare si scientia omnis cum demonstratione coniuncta est: & si quorum principia aliter sese habere possunt, eorum nõ est demonstratio (omnia enim sese aliter quoque habere possunt) si denique de iis quæ necessariò sunt, consultari non potest: neque scientia, neque ars, erit prudentia. Scientia, quia quod sub actionem venit, sese aliter habere potest. Ars, quia aliud actionis, aliud effectiois est genus. Restat igitur, vt ea sit habitus cum ratione vera coniūctus,

Α *αρετής, ποιήσις: ἔτε ἢ πείσις, ἀρετής ὄντι. ἐπὶ δὲ ἢ οἰκοδομικῆ τέχνῃ τις ὄντι, καὶ ὁ ἀρετής τις μὲν λόγου ποιητικῆ, καὶ οὐδέ μὴ οὐτε τέχνῃ ὄντι, ἢ τις οὐ μὲν λόγου ποιητικῆ ὄντι, οὐτε ποιῶντι, ἢ οὐ τέχνῃ, ταῦτόν αὖ εἶναι τέχνῃ καὶ ἔξις μὲν λόγου ἀλλοδαῖς ποιητικῆ. ἔστι δὲ τέχνῃ, πᾶσα ἀπειρήσις, καὶ τὸ τεχνάξαι, καὶ θεωρεῖν, ὅπως αὐ γίνονται τὰ τῆς ἐπιχειρήσιον καὶ εἶναι, καὶ μὴ εἶναι καὶ ὧν ἢ ἀρχῇ ἐν τῇ ποιῶντι, ἀλλὰ μὴ ἐν τῇ ποιουμένῳ οὐτε γὰρ τῆς ἐξ αἰαγῆς ὄντων, ἢ γινουμένων, ἢ τέχνῃ ὄντι: οὐτε τῆς καὶ φύσις. ἐν αὐτοῖς γὰρ ἔχουσι ταῦτα τῶν ἀρχῶν. ἐπὶ δὲ ποιήσις καὶ ἀρετής, ἔπειρον, ἀάγῃ τῶν τέχνῃ ποιήσις, ἀλλ' οὐ ἀρετής εἶναι: καὶ ὅσον πᾶσα ἀρετὰ ταῦτα ὄντι ἢ τύχῃ καὶ ἢ τέχνῃ, καὶ ἀάγῃ καὶ Ἀγάθων φύσις, Τέχνῃ τῶν τεχνῆ, καὶ τύχῃ τέχνῃ, ἢ μὴ οὐ μὲν τέχνῃ, ἄσπερ εἴρηται, ἔξις τις μετὰ λόγου ἀλλοδαῖς ποιητικῆ ὄντι: ἢ δὲ ἀτεχνία, ποιῶντι μὲν λόγου ψευδοῦς ποιητικῆ ἔξις, ἀρετὰ τὸ ἐπιχειρήσιον ἄλλως ἔχειν.*

Κεφάλαιον ε.

Π *εὖ δὲ φρονήσις, οὕτως ἀβλαβῆς θεωροῦσάντες, τίνες δὲ λέγῃ μὲν τῶν φρονήσις. δοκεῖ δὲ φρονήσις εἶναι, τὸ σωφρονισμῶς βουλόσασθαι ἀεὶ καὶ συμφέροντα, οὐ καὶ μέγιστα, οἷον ποῖα πρὸς ὑγίαιαν ἢ ἰσχυρῶς: ἀλλὰ ποῖα πρὸς τὸ δίκαιον ὅλον, σημεῖον δὲ, ὅτι καὶ τῶν ἀρετῶν φρονήσις λέγῃ μὲν, ὅταν πρὸς τέλος τι σπουδαῖον δὲ λυσιπῶνται, ὧν μὴ ὄντι τέχνῃ, ὡς καὶ ὅλως αἰεὶ εἶναι φρονήσις, ὁ βουλευτικός: βουλῶνται δὲ οὐδέ τις ἀρετῆς ἀβλαβῶν ἄλλως ἔχειν, οὐδὲ τῆς ἐπιχειρήσιον αὐτῶν ἀρετής. ὡς τ' εἴπω, ὅτι στή μὲν μὲν, μετὰ δὲ ποδὲξέως: ὧν δὲ ἀρχῇ ἐπιχειροῦνται ἄλλως ἔχειν, τούτων μὴ ὄντι δὲ ποδὲξέως, πάντα γὰρ ἐπιχειροῦνται καὶ ἄλλως ἔχειν: καὶ ὡς εἶναι βουλόσασθαι ἀρετῆς ἐξ αἰαγῆς ὄντων: ἢ αἰεὶ εἶναι φρονήσις ὅτι στή μὲν, οὐδὲ τέχνῃ ὅτι στή μὲν, ὅτι ἐπιχειροῦνται πρὸς ἀλλοδαῖς ἔχειν: τέχνῃ δὲ, ὅτι ἄλλο τὸ γένος ἀρετής, καὶ ποιήσις. λέγεται ἀβλαβῶς εἶναι, ἔξιν ἀλλοδαῖς μὲν λόγου ἀρετικῶν,*

ad agen-